

# САДРЖАЈ

|                  |    |
|------------------|----|
| Предговор .....  | 17 |
| Скраћенице ..... | 19 |

## Глава прва

### УВОД

|                                     |    |
|-------------------------------------|----|
| I. ПОЈАМ НАСЛЕЂИВАЊА .....          | 21 |
| II. ПОЈАМ НАСЛЕДНОГ ПРАВА .....     | 21 |
| 1. Објективно наследно право .....  | 21 |
| 2. Субјективно наследно право ..... | 22 |
| 3. Наука наследног права .....      | 23 |
| III. НАЧЕЛА НАСЛЕДНОГ ПРАВА .....   | 23 |

## Глава друга

### ПРЕТПОСТАВКЕ ЗА НАСЛЕЂИВАЊЕ

|                                                                              |    |
|------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. ПОЈАМ .....                                                               | 25 |
| II. СМРТ ОСТАВИОЦА .....                                                     | 25 |
| III. ПРОГЛАШЕЊЕ НЕСТАЛОГ ЛИЦА ЗА УМРЛО .....                                 | 26 |
| IV. ПОСТОЈАЊЕ НАСЛЕДНИКА .....                                               | 27 |
| 1. Постојање наследника који је доживео делацију .....                       | 27 |
| 2. Наслеђивање кад наследник не постоји у време делације .....               | 29 |
| 2.1. Наследно право зачетог, а нерођеног детета ( <i>nasciturusa</i> ) ..... | 29 |
| 2.2. Правно лице у оснивању .....                                            | 29 |
| 3. Способност за наслеђивање .....                                           | 30 |
| 3.1. Неспособност за наслеђивање (апсолутна неспособност) .....              | 30 |
| 3.2. Недостојност за наслеђивање (релативна неспособност) .....              | 31 |
| 3.2.1. Појам недостојности. Разграничење .....                               | 31 |
| 3.2.2. Разлози недостојности .....                                           | 32 |

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 3.2.2.1. Усмрћење или покушај усмрћења оставиоца .....                                   | 32 |
| 3.2.2.2. Ономогућавање слободе тестирања<br>(принуда, претња и превара) .....            | 33 |
| 3.2.2.3. Уништење, скривање или фалсификовање<br>тестаментa .....                        | 34 |
| 3.2.2.4. Теже огрешење о законску обавезу издржавања<br>и ускраћивање нужне помоћи ..... | 34 |
| V. ЗАОСТАВШТИНА .....                                                                    | 35 |
| 1. Појам .....                                                                           | 35 |
| 2. Предмет наслеђивања .....                                                             | 35 |
| 3. Права која нису предмет наслеђивања. Предмети домаћинства .....                       | 37 |
| VI. ОДРИЦАЊЕ ОД НАСЛЕЂА .....                                                            | 38 |
| 1. Одрицање од неотвореног наслеђа<br>(антиципирано одрицање од наслеђа) .....           | 38 |
| 2. Одрицање од наслеђа које је отворено .....                                            | 38 |
| 3. Одрицање у корист одређеног наследника .....                                          | 39 |
| 4. Немогућност одрицања од наслеђа .....                                                 | 39 |
| VII. ОСНОВИ НАСЛЕЂИВАЊА .....                                                            | 40 |
| 1. Наслеђивање на основу воље оставиоца .....                                            | 40 |
| 2. Законско наслеђивање .....                                                            | 40 |
| 3. Однос основа позивања на наслеђе .....                                                | 41 |

### Глава трећа

### НАСЛЕЂИВАЊЕ НА ОСНОВУ ЗАКОНА (*SUCCESSIO AB INTESTATO, LEGITIMA*)

|                                                                    |    |
|--------------------------------------------------------------------|----|
| I. ЧИЊЕНИЦЕ НА ОСНОВУ КОЈИХ СЕ НАСЛЕЂУЈЕ<br>НА ОСНОВУ ЗАКОНА ..... | 43 |
| 1. Крвно сродство .....                                            | 43 |
| 2. Грађанско сродство .....                                        | 44 |
| 2.1. Појам .....                                                   | 44 |
| 2.2. Усвојење у римском праву .....                                | 45 |
| 3. Врсте усвојења .....                                            | 45 |
| 4. Брак .....                                                      | 46 |
| 4.1. Појам. Историјат .....                                        | 46 |
| 4.2. Наследно право преживелог супружника у римском праву .....    | 47 |
| 4.3. Супруг као наследник .....                                    | 48 |
| 4.4. Кад супруг губи законско наследно право .....                 | 49 |
| 5. Заједница живота са оставиоцем .....                            | 50 |

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| 6. Имовно стање и способност за привређивање наследника        | 51 |
| 7. Врста и порекло добара заоставштине                         | 51 |
| II. РАЗВРСТАВАЊЕ НАСЛЕДНИКА У НАСЛЕДНЕ РЕДОВЕ                  | 52 |
| 1. Круг законских наследника                                   | 52 |
| 2. Наследни редови                                             | 52 |
| 3. Парентеларни систем                                         | 52 |
| 3.1. Парентеларно градуелни систем                             | 53 |
| 3.2. Парентеларно линеарни систем                              | 53 |
| 4. Кад се наслеђује на основу закона                           | 54 |
| 5. Односи између потенцијалних наследника у наследним редовима | 54 |
| 5.1. Правила конкуренције                                      | 54 |
| 5.2. Право представљања                                        | 55 |
| 5.2.1. Појам                                                   | 55 |
| 5.2.2. Дејство. Природа                                        | 56 |
| 5.2.3. Примена права представљања                              | 57 |
| 5.3. Право прираштаја ( <i>ius accrescendi</i> )               | 57 |
| 5.3.1. Појам. Разграничење                                     | 57 |
| 5.3.2. Дејство и примена права прираштаја                      | 58 |
| III. РЕДОВНИ ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИ РЕДОВИ                          | 59 |
| 1. Уопште                                                      | 59 |
| 2. Први законски наследни ред                                  | 59 |
| 3. Други законски наследни ред                                 | 60 |
| 4. Трећи законски наследни ред                                 | 61 |
| 5. Четврти законски наследни ред                               | 62 |
| 6. Остали законски наследни редови                             | 63 |
| 7. Република Србија као последњи законски наследник            | 63 |
| IV. ПОСЕБНА ПРАВИЛА ЗА НЕКЕ ЗАКОНСКЕ НАСЛЕДНИКЕ                | 64 |
| 1. Уопште                                                      | 64 |
| 2. Повећање наследног дела деце оставиоца                      | 64 |
| 3. Повећање и смањење дела супружника у другом наследном реду  | 64 |
| 3.1. Повећање наследног дела супружника                        | 64 |
| 3.1.1. Плодоуживање (доживотно уживање, <i>ususfructus</i> )   | 65 |
| 3.1.2. Наслеђивање „у својину“ целокупне заоставштине          | 66 |
| 3.2. Смањење дела супружника ако наслеђује „добра старине“     | 67 |
| 3.2.1. Уопште                                                  | 67 |
| 3.2.2. Право избора, преиначење и престанак права              | 68 |
| 3.2.3. Неопозивост и поништење изјаве о избору                 | 69 |

|                                                       |    |
|-------------------------------------------------------|----|
| 4. Повећање наследног дела родитеља .....             | 69 |
| 4.1. Право на плодуживање .....                       | 69 |
| 4.2. Наслеђивање родитеља оставиоца „у својину“ ..... | 70 |
| 5. Усвојеник .....                                    | 71 |
| 6. Усвојилац .....                                    | 72 |

#### Глава четврта

#### ИМПЕРАТИВНО ЗАКОНСКО НАСЛЕЂИВАЊЕ (НУЖНИ ДЕО)

|                                                                                          |    |
|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| I. ПОЈАМ ПРАВА НА НУЖНИ ДЕО .....                                                        | 73 |
| II. ПРИРОДА ПРАВА НА НУЖНИ ДЕО .....                                                     | 73 |
| 1. Становишта о правној природи права на нужни део .....                                 | 73 |
| 2. Решења усвојена у грађанским законима .....                                           | 74 |
| 3. Правна природа права на нужни део према ЗОН-у .....                                   | 75 |
| 4. Облигациона природа нужног дела и положај нужног наследника .....                     | 76 |
| III. КРУГ НУЖНИХ НАСЛЕДНИКА. АПСОЛУТНИ И РЕЛАТИВНИ НУЖНИ НАСЛЕДНИЦИ .....                | 78 |
| IV. ВЕЛИЧИНА НУЖНОГ ДЕЛА .....                                                           | 78 |
| V. ПОВРЕДА НУЖНОГ ДЕЛА .....                                                             | 79 |
| VI. ИЗРАЧУНАВАЊЕ НУЖНОГ ДЕЛА .....                                                       | 79 |
| 1. Утврђивање вредности заоставштине на основу које се израчунава нужни део .....        | 79 |
| 2. Имовина која не улази у обрачунску вредност заоставштине .....                        | 81 |
| 2.1. Уопште .....                                                                        | 81 |
| 2.2. Појам поклона .....                                                                 | 82 |
| 2.3. Одређивање вредности поклона .....                                                  | 82 |
| VII. СМАЊЕЊЕ ТЕСТАМЕНТАРНИХ РАСПОЛАГАЊА И ВРАЋАЊЕ ПОКЛОНА ЗБОГ ПОВРЕДЕ НУЖНОГ ДЕЛА ..... | 83 |
| 1. Намирење нужних наследника ако је нужни део облигационе природе .....                 | 83 |
| 1.1. Сразмерно смањење легата наложених тестаментарном наследнику или легатару .....     | 84 |
| 1.2. Погодовани легатар (испорукопримац) .....                                           | 85 |
| 2. Правила ако је нужни део наследно право .....                                         | 85 |
| VIII. ЗАСТАРЕЛОСТ ЗАХТЕВА. ГУБИТАК ПРАВА .....                                           | 87 |
| 1. Застарелост захтева ако је нужни део облигационе природе .....                        | 87 |
| 2. Губитак права кад је нужни део наследно право .....                                   | 88 |
| 3. Лица легитимисана да могу захтевати нужни део .....                                   | 88 |

## Глава пета

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| ИСКЉУЧЕЊЕ И ЛИШЕЊЕ НУЖНИХ НАСЛЕДНИКА ИЗ НАСЛЕЂА                            |    |
| I. ПОЈАМ. РАЗГРАНИЧЕЊЕ .....                                               | 91 |
| II. ИСКЉУЧЕЊЕ НУЖНИХ НАСЛЕДНИКА<br>( <i>EXHEREDATIO NOTA CAUSA</i> ) ..... | 92 |
| 1. Појам .....                                                             | 92 |
| 2. Разлози за искључење из нужног дела .....                               | 93 |
| 3. Форма и обим искључења .....                                            | 94 |
| 4. Дејства искључења .....                                                 | 95 |
| III. ЛИШЕЊЕ НУЖНИХ НАСЛЕДНИКА<br>( <i>EXHEREDATIO BONA MENTE</i> ) .....   | 96 |
| 1. Појам. Разграничење .....                                               | 96 |
| 2. Разлози за лишење .....                                                 | 96 |
| 3. Форма лишења .....                                                      | 97 |
| 4. Обим и дејство лишења .....                                             | 98 |

## Глава шеста

|                                                                                     |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| УРАЧУНАВАЊЕ ПОКЛОНА И ЛЕГАТА У ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИ ДЕО<br>( <i>COLLATIO BONORUM</i> ) |     |
| I. ПОЈАМ .....                                                                      | 99  |
| II. КРУГ НАСЛЕДНИКА КОЈИМА СЕ ВРШИ УРАЧУНАВАЊЕ .....                                | 100 |
| III. ПРАВИЛО О УРАЧУНАВАЊУ ПОКЛОНА И ЛЕГАТА .....                                   | 100 |
| IV. ПОКЛОНИ И ЛЕГАТИ КОЈИ СЕ НЕ УРАЧУНАВАЈУ .....                                   | 101 |
| 1. Поклони који се не урачунавају .....                                             | 101 |
| 2. Легати који се не урачунавају .....                                              | 102 |
| V. НАЧИН И ПОСТУПАК УРАЧУНАВАЊА .....                                               | 102 |
| VI. ЛИЦА КОЈА МОГУ ЗАХТЕВАТИ УРАЧУНАВАЊЕ .....                                      | 102 |

## Глава седма

|                                              |     |
|----------------------------------------------|-----|
| РЕПУБЛИКА СРБИЈА КАО ЗАКОНСКИ НАСЛЕДНИК      |     |
| I. ЗАОСТАВШТИНА БЕЗ НАСЛЕДНИКА .....         | 103 |
| 1. Историјат .....                           | 103 |
| 2. Појам. Правна природа .....               | 103 |
| II. ДРЖАВА КАО НАСЛЕДНИК У НАШЕМ ПРАВУ ..... | 104 |
| 1. Уопште .....                              | 104 |

|                                                                          |     |
|--------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. Поступак са заоставштином ако није познато да ли има наследника ..... | 104 |
| 3. Република Србија као коначан универзални стицалац заоставштине .....  | 105 |

## Глава осма

### НАСЛЕЂИВАЊЕ НА ОСНОВУ ТЕСТАМЕНТА (ЗАВЕШТАЊА)

|                                                                              |     |
|------------------------------------------------------------------------------|-----|
| I. ПОЈАМ .....                                                               | 107 |
| 1. Уопште .....                                                              | 107 |
| 2. Историјат .....                                                           | 107 |
| II. ОБЕЛЕЖЈА ТЕСТАМЕНТА .....                                                | 108 |
| 1. Једностранни правни посао .....                                           | 108 |
| 2. Лични правни посао .....                                                  | 108 |
| 3. Опозив правни посао .....                                                 | 108 |
| 4. Добročин правни посао .....                                               | 109 |
| 5. Правни посао за случај смрти .....                                        | 109 |
| 6. Правни посао којим се распоређује заоставштина .....                      | 109 |
| 7. Формалан правни посао .....                                               | 110 |
| III. СПОСОБНОСТ ЗА САЧИЊАВАЊЕ ТЕСТАМЕНТА (ТЕСТАМЕНТАРНА СПОСОБНОСТ) .....    | 110 |
| 1. Уопште .....                                                              | 110 |
| 2. Опште претпоставке .....                                                  | 110 |
| 2.1. Узраст .....                                                            | 111 |
| 2.2. Способност за расуђивање .....                                          | 111 |
| 2.3. Губитак способности за расуђивање после сачињеног теста-<br>мента ..... | 112 |
| 3. Посебне претпоставке .....                                                | 112 |
| 4. Обележја воље за сачињавање теста-<br>мента .....                         | 113 |
| 5. Законом одређена форма теста-<br>мента .....                              | 113 |
| 6. Разврставање тестамената .....                                            | 115 |
| 6.1. Уопште .....                                                            | 115 |
| 6.2. Редовни и ванредни теста-<br>менти .....                                | 115 |
| 6.3. Јавни и приватни теста-<br>менти .....                                  | 116 |
| 6.4. Писани и усмени теста-<br>менти .....                                   | 117 |
| IV. ОБЛИЦИ ТЕСТАМЕНТА .....                                                  | 117 |
| 1. Својеручни тестамент .....                                                | 117 |
| 1.1. Појам .....                                                             | 117 |
| 1.2. Битни састојци .....                                                    | 118 |
| 1.3. Небитни састојци .....                                                  | 120 |

|                                                                           |     |
|---------------------------------------------------------------------------|-----|
| 2. Писани тестамент пред сведоцима .....                                  | 120 |
| 2.1. Појам .....                                                          | 120 |
| 2.2. Битни састојци .....                                                 | 121 |
| 2.3. Споредни састојци .....                                              | 123 |
| 3. Судски тестамент .....                                                 | 124 |
| 3.1. Појам. Порекло .....                                                 | 124 |
| 3.2. Сачињавање тестамена .....                                           | 124 |
| 3.2.1. Надлежност .....                                                   | 124 |
| 3.2.2. Утврђивање идентитета и тестаментарне способности завештаоца ..... | 125 |
| 3.2.3. Судски тестамент ако је завешталац у стању да га прочита .....     | 126 |
| 3.2.4. Судски тестамент ако завешталац није у стању да га прочита .....   | 126 |
| 4. Конзуларни тестамент .....                                             | 127 |
| 5. Међународни тестамент .....                                            | 128 |
| 5.1. Појам .....                                                          | 128 |
| 5.2. Надлежност за сачињавање међународног завештања .....                | 129 |
| 5.3. Форма међународног тестамена .....                                   | 129 |
| 5.4. Сачињавање међународног тестамена .....                              | 130 |
| 5.5. Потврда о међународном тестаменту .....                              | 131 |
| 5.6. Остале радње завештаоца и овлашћеног лица .....                      | 131 |
| 6. Бродски тестамент .....                                                | 132 |
| 7. Војни тестамент .....                                                  | 133 |
| 7.1. Појам .....                                                          | 133 |
| 7.2. Прилике у којима се сачињава .....                                   | 133 |
| 7.3. Лица на војној дужности .....                                        | 134 |
| 7.4. Састављање тестамена .....                                           | 134 |
| 7.5. Чување тестамена .....                                               | 135 |
| 7.6. Престанак важности .....                                             | 136 |
| 8. Усмени тестамент .....                                                 | 137 |
| 8.1. Појам .....                                                          | 137 |
| 8.2. Изузетне прилике .....                                               | 137 |
| 8.3. Форма тестамена .....                                                | 138 |
| 8.4. Дужност сведока усменог тестамена. Рок важења тестамена .....        | 139 |

## Глава девета

### ДОЗВОЉЕНА САДРЖИНА ТЕСТАМЕНТА

|                    |     |
|--------------------|-----|
| I. ПОЈАМ .....     | 141 |
| 1. Уопште .....    | 141 |
| 2. Историјат ..... | 141 |

|                                                                                           |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| II. ПОСТАВЉАЊЕ НАСЛЕДНИКА                                                                 | 142 |
| 1. Уопште. Постављање наследника                                                          | 142 |
| 2. Одређивање заменика наследнику (проста супституција<br>– <i>supstitutio vulgaris</i> ) | 143 |
| III. ОСТАВЉАЊЕ ЛЕГАТА (ИСПОРУКЕ)                                                          | 144 |
| 1. Појам. Правна природа                                                                  | 144 |
| 2. Историјат                                                                              | 144 |
| 3. Предмет легата                                                                         | 146 |
| 4. Остављање легата. Прелегат и сублегат                                                  | 146 |
| 5. Дужници легата                                                                         | 147 |
| 6. Дејство легата                                                                         | 148 |
| 7. Посебне врсте легата                                                                   | 148 |
| 7.1. Легат остављен завештаоцевом повериоцу                                               | 148 |
| 7.2. Легат остављен завештаоцевом дужнику                                                 | 149 |
| 7.3. Легат завештаоцевог потраживања                                                      | 149 |
| 7.4. Легат ствари одређених по роду                                                       | 149 |
| 8. Кад легат пада                                                                         | 150 |
| 9. Застарелост легата                                                                     | 150 |
| IV. РАСПОЛАГАЊЕ У ДОЗВОЉЕНЕ СВРХЕ<br>И ОСНИВАЊЕ ЗАДУЖБИНЕ                                 | 150 |
| V. ПОСТАВЉАЊЕ УСЛОВА И РОКОВА                                                             | 151 |
| 1. Уопште                                                                                 | 151 |
| 2. Услов ( <i>condicio</i> )                                                              | 152 |
| 3. Рок ( <i>terminus</i> )                                                                | 152 |
| 4. Правно стање до остварења одложног услова или протекла рока                            | 153 |
| 4.1. Ако се одложни услов оствари или рок истекне                                         | 154 |
| 4.2. Ако се одложни услов не оствари                                                      | 154 |
| 5. Правно стање ако је наследник постављен<br>под раскидним условом или роком             | 154 |
| 5.1. Уопште                                                                               | 154 |
| 5.2. Ако се раскидни услов не оствари                                                     | 155 |
| VI. НАЛОГ ( <i>MODUS</i> )                                                                | 155 |
| 1. Уопште                                                                                 | 155 |
| 2. Дејство налога                                                                         | 156 |
| 3. Неиспуњење налога                                                                      | 157 |
| VII. ОДРЕЂИВАЊЕ ИЗВРШИОЦА ТЕСТАМЕНТА                                                      | 157 |
| VIII. ОДРЕДБЕ О ИСКЉУЧЕЊУ ИЛИ ЛИШЕЊУ НУЖНИХ<br>НАСЛЕДНИКА И ОПРАШТАЊУ НЕДОСТОЈНОСТИ       | 159 |

|                                                                         |     |
|-------------------------------------------------------------------------|-----|
| IX. ОСТАЛЕ ОДРЕДБЕ ТЕСТАМЕНТА .....                                     | 159 |
| X. ТУМАЧЕЊЕ ТЕСТАМЕНТА .....                                            | 159 |
| 1. Појам тумачења .....                                                 | 159 |
| 2. Општа правила .....                                                  | 160 |
| 3. Посебна правила .....                                                | 160 |
| XI. НЕВАЖНОСТ ТЕСТАМЕНТА .....                                          | 162 |
| 1. Појам. Потпуна и делимична неважност .....                           | 162 |
| 2. Ништав тестамент .....                                               | 162 |
| 2.1. Општи разлог ништавости .....                                      | 162 |
| 2.2. Посебни разлози потпуне ништавости .....                           | 163 |
| 2.3. Делимична ништавост .....                                          | 163 |
| 2.4. Истицање ништавости. Последице .....                               | 164 |
| 3. Рушљив тестамент .....                                               | 165 |
| 3.1. Уопште .....                                                       | 165 |
| 3.2. Разлози рушљивости .....                                           | 165 |
| 3.2.1. Уопште .....                                                     | 165 |
| 3.2.2. Неспособност за расуђивање .....                                 | 166 |
| 3.2.3. Мане воље .....                                                  | 166 |
| 3.2.4. Кршење облика (форме) тестамента .....                           | 167 |
| 3.3. Рок за поништај .....                                              | 168 |
| 3.4. Конвалидација .....                                                | 169 |
| XII. ОПОЗИВ ТЕСТАМЕНТА .....                                            | 169 |
| 1. Уопште .....                                                         | 169 |
| 2. Начин опозива тестамента .....                                       | 170 |
| XIII. ЧУВАЊЕ ТЕСТАМЕНТА .....                                           | 171 |
| 1. Уопште .....                                                         | 171 |
| 2. Чување тестамента у суду .....                                       | 172 |
| XIV. ДОКАЗИВАЊЕ УНИШТЕНОГ, ИЗГУБЉЕНОГ<br>ИЛИ СКРИВЕНОГ ТЕСТАМЕНТА ..... | 172 |

## Глава десета

### ПРЕЛАЗАК ЗАОСТАВШТИНЕ НА НАСЛЕДНИКЕ

|                                                                |     |
|----------------------------------------------------------------|-----|
| I. ОТВАРАЊЕ НАСЛЕЂА .....                                      | 175 |
| 1. Уопште .....                                                | 175 |
| 2. Отварање наслеђа лица проглашеног за умрло .....            | 176 |
| 3. Поступак са заоставштином ако су наследници непознати ..... | 176 |
| 4. Старалац заоставштине .....                                 | 177 |

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| II. СТИЦАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ .....                            | 178 |
| 1. Прелазак заоставштине <i>ipso iure</i> .....           | 178 |
| 2. Одрицање од наслеђа .....                              | 179 |
| 2.1. Уопште .....                                         | 179 |
| 2.2. Природа изјаве о одрицању .....                      | 180 |
| 2.3. Наследна трансмисија .....                           | 181 |
| 2.4. Одрицање у корист одређеног наследника .....         | 181 |
| 3. Пријем наслеђа .....                                   | 182 |
| 3.1. Прећутни пријем наслеђа .....                        | 182 |
| 3.2. Изричити пријем наслеђа .....                        | 183 |
| 4. Незастаривост наследника да захтева заоставштину ..... | 183 |

#### Глава једанаеста

### ОДГОВОРНОСТ НАСЛЕДНИКА ЗА ДУГОВЕ ОСТАВИОЧЕВЕ

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| I. УОПШТЕ .....                                    | 185 |
| II. ОДВАЈАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ .....                    | 186 |
| 1. Претпоставке. Дејство одвајања .....            | 186 |
| 2. Привремени старалац одвојене заоставштине ..... | 187 |

#### Глава дванаеста

### ДЕОБА НАСЛЕДСТВА

|                                                                                      |     |
|--------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| I. ПРАВО НА ДЕОБУ .....                                                              | 189 |
| II. УПРАВЉАЊЕ И РАСПОЛАГАЊЕ НАСЛЕЂЕМ ПРЕ ДЕОБЕ .....                                 | 190 |
| 1. Уопште .....                                                                      | 190 |
| 2. Управитељ заоставштине .....                                                      | 191 |
| III. УСТУПАЊЕ НАСЛЕДНОГ ДЕЛА ПРЕ ДЕОБЕ .....                                         | 191 |
| IV. НАЧИН ДЕОБЕ .....                                                                | 192 |
| 1. Уопште .....                                                                      | 192 |
| 2. Право наследника који је живео или привређивао<br>у заједници са оставиоцем ..... | 193 |
| 3. Деоба предмета домаћинства веће вредности .....                                   | 194 |
| 4. Обавеза заштите међу наследницима после деобе .....                               | 195 |

#### Глава тринаеста

### УГОВОРИ У НАСЛЕДНОМ ПРАВУ

|                                                   |     |
|---------------------------------------------------|-----|
| I. НАСЛЕДНИ УГОВОРИ .....                         | 197 |
| 1. Уговор о наслеђивању .....                     | 197 |
| 2. Уговор о будућем наследству или легату .....   | 198 |
| 3. Уговор о одрицању од неотвореног наслеђа ..... | 199 |
| 4. Уговор о садржини тестаментa .....             | 199 |

|                                                    |     |
|----------------------------------------------------|-----|
| II. ОБЛИГАЦИОНИ УГОВОРИ У НАСЛЕДНОМ ПРАВУ          | 200 |
| 1. Уговор о доживотном издржавању                  | 200 |
| 1.1. Појам и разграничење                          | 200 |
| 1.2. Основне особине уговора                       | 200 |
| 1.3. Битни састојци                                | 202 |
| 1.3.1. Доживотно издржавање                        | 202 |
| 1.3.2. Преношење имовинских права                  | 202 |
| 1.4. Дејство уговора                               | 203 |
| 1.5. Престанак уговора                             | 203 |
| 1.5.1. Смрт примаоца издржавања                    | 203 |
| 1.5.2. Раскид уговора                              | 203 |
| 1.5.2.1. Судски раскид уговора                     | 204 |
| 1.5.2.2. Раскид уговора по сили закона. Последице  | 205 |
| 1.5.2.3. Споразумни раскид уговора                 | 205 |
| 1.5.2.4. Последице раскида. Накнада штете          | 206 |
| 1.6. Ништавост уговора. Последице                  | 208 |
| 1.7. Рушљивост уговора                             | 209 |
| 1.7.1. Појам. Разлози рушљивости                   | 209 |
| 1.7.2. Последице поништења. Накнада штете          | 210 |
| 2. Уговор о уступању и расподели имовине за живота | 211 |
| 2.1. Појам. Уговорне стране                        | 211 |
| 2.2. Претпоставке пуноважности                     | 211 |
| 2.3. Дејство уговора                               | 213 |
| 2.4. Дугови претка и побијање уступања             | 213 |
| 2.5. Форма уговора                                 | 214 |
| 2.6. Предмет уговор                                | 215 |
| 2.7. Задржавање разних права                       | 216 |
| 2.8. Опозив уговора                                | 217 |

## Глава четрнаеста

## ОСТАВИНСКИ ПОСТУПАК

|                                                           |     |
|-----------------------------------------------------------|-----|
| I. УОПШТЕ                                                 | 219 |
| II. ЦИЉЕВИ ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА                           | 219 |
| III. ВАЖНИЈА НАЧЕЛА ОСТАВИНСКОГ ПОСТУПКА                  | 220 |
| 1. Начело официјелности и диспозитије                     | 220 |
| 2. Посебна заштита одређених лица у поступку              | 222 |
| 3. Начела усмености, непосредности и јавности расправљања | 223 |
| 4. Начело материјалне истине                              | 224 |
| 5. Истражно (инквизиторско) начело                        | 225 |
| 6. Начело процесне економије                              | 225 |

|                                                                       |     |
|-----------------------------------------------------------------------|-----|
| IV. НАДЛЕЖНОСТ СУДА ЗА ОСТАВИНСКИ ПОСТУПАК                            | 226 |
| 1. Уопште                                                             | 226 |
| 2. Надлежност оставинског суда у стварима<br>с међународним елементом | 226 |
| 3. Стварна надлежност                                                 | 227 |
| 4. Функционална надлежност                                            | 228 |
| 5. Месна надлежност                                                   | 228 |
| V. УЧЕШЋЕ ОРГАНА УПРАВЕ У ОСТАВИНСКОМ ПОСТУПКУ                        | 229 |
| 1. Уопште                                                             | 229 |
| 2. Састављање смртвонице                                              | 229 |
| 2.1. Уопште                                                           | 229 |
| 2.2. Подаци који се уносе у смртвоницу                                | 230 |
| 3. Попис и процена заоставштине                                       | 230 |
| 4. Заштита интереса одређених лица. Постављање стараоца               | 231 |
| VI. ПРОГЛАШЕЊЕ ТЕСТАМЕНТА                                             | 232 |
| 1. Уопште                                                             | 232 |
| 2. Поступак проглашења                                                | 233 |
| VII. ПРИПРЕМАЊЕ ГЛАВНЕ РАСПРАВЕ                                       | 234 |
| VIII. ГЛАВНА РАСПРАВА (РАСПРАВЉАЊЕ ЗАОСТАВШТИНЕ)                      | 235 |
| 1. Уопште                                                             | 235 |
| 2. Наследничка изјава                                                 | 236 |
| 3. Прекидање расправљања заоставштине                                 | 236 |
| 4. Решење о наслеђивању                                               | 237 |
| 5. Решење о легату (испоруци)                                         | 238 |
| 6. Решење о обустављању расправљања заоставштине                      | 239 |
| 7. Жалба против решења                                                | 239 |
| 8. Поступак по жалби                                                  | 239 |
| 9. Захтеви после правноснажности решења о наслеђивању                 | 240 |
| 9.1. Уопште                                                           | 240 |
| 9.2. Накнадно пронађена заоставштина (делови заоставштине)            | 240 |
| 9.3. Накнадно пронађени тестамент                                     | 241 |
| 9.4. Тужба ради остварења наследних и других права                    | 241 |
| ПРИЛОЗИ                                                               | 243 |
| I. Шеме крвног сродства и шеме законских наследника                   | 245 |
| II. Обрасци тестамената и уговора                                     | 259 |
| III. Тумач појмова наследног права                                    | 271 |
| Основна литература                                                    | 279 |